

מתורתו של רבינו מרן רבי שלמה פיישר זצוק"ל

דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה טמאה (יב, ב).

אשה כי תזריע – אמר ר' שמלואי כסם שיזירתו של כלם אחר כל זמנה חיה ועוף כמעשה בנאשית, כך תורתו נתפשה אחר תורת זמנה חיה ועוף (רש"י).

הענין, כי בפרשה הקודמת נתבאר שני דברים בתורת בהמה חיה ועוף. הדין, דיניהם, מי כשר לאכילה ומי לאו. ועוד, נתפרשו דיני טומאתם. והנה בסנהדרין (לה, ב) איתא ב' טעמים מפני מה נברא האדם בע"ש, א', משל למלך שתיקן מקודם צרכי מעודה ואח"כ זימן אורחים. ב', שאם תזוה דעתו של אדם אומרים לו יתוש קדמך במעשה בראשית. ולכאורה תמוה שטעם א' סותר לחברו. שהרי האיחור בכריאת האדם שבה הוא לו, כמשל הסעודה, ומה גנות היא לו במה שיתוש קדמו.

אך הענין כמ"ש הקדמונים, שכל בעל מעלה ומדרגה אם נופל ממעלתו, אינו נשאר במדרגה התחתונה ממנה אלא מאבד הכל. וכן האדם כשיורד ממדרגתו אינו נשאר במדרגת חי או צומח אלא הוא גרוע מכולן (וכמ"ש יוסף דעת יוסף מכאוב) וז"ש יתוש קדמך, כשתזוה דעתו אז הוא גרוע מיתוש. וכן בטומאה מטמא האדם במותו יותר מכולם, שהוא אבי אבות הטומאה, וכן טומאותיו זכ ומצורע ויולדת, הן כולן טומאות המורות יותר מטומאת שרצים ונבלות.

וז"ש כשם שיזירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית, שהוא מחמת שני הטעמים הנ"ל, ה"נ תורתו נתפרשה אחריהם מחמת אותם ב' הטעמים. והיינו שנתפרשו מקודם צרכי מעודתו זאת הבהמה אשר תאכלו וגו', ואח"כ נתפרשה תורת לידתו של האדם, אשה כי תזריע וילדה וגו'. וכמו"כ נתפרשו טומאות הקלות של בע"ח – שרצים ונבילות, ואח"כ נתפרשו טומאותיו המורות של האדם וילדת ומצורע וזכ וכו', לומר שברעתו הוא גרוע מכולם.

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (יב, ג).

בשבת (קלה, א), כל שאמו טמאה לידה, נימול לשמונה. וכל שאין אמו טמאה לידה, אין נימול לשמונה. שנא, וטמאה שבעת ימים וביום השמיני ימול.

הענין, כמ"ש בנדה (לא, ב), מפני מה אמרה תורה ימול לשמונה, כדי שלא יהיו הכל שמחים ואביו ואמו עצבים ע"ש. הלכך היכא דלא שייך אינו נימול לשמונה.

והקריבו לפני ה' וכפר עליה וטהרה ממקד דמיה זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה (יב, ז).

באבן עזרא כתב, לא הזכיר מליקת הטאת העוף כי הכהן אינו אוכל הטאת עוף עכ"ל.

ותמוה, דהא ילפינן בזבחים (מו, ב) זה יהיה לך מקדש הקדשים וגו' לכל הטאתם לרבות הטאת העוף לאכילה ועוד שיותר דברי עצמו דלעיל (ה, ז) גבי קרבן דלות כתב דמביא שני תורים האחד לעולה והאחד לחטאת דהאחד לעולה כנגד האימורים והשני הטאת כמשפט (והביאו הרמב"ן שם וכתב יפה פירש).

והנראה פשוט, דודאי מודה האבן עזרא דהטאת העוף הבאה בדלות נאכלת, שהרי עיקרה באה לאכילה וכנ"ל, משא"כ הטאת העוף של יולדת שהיא קבועה בעשירה ובעניה ואינה תחת הטאת בהמה ס"ל דאינה נאכלת, דאל"כ לא יהיה למוזב בה כלום כיון שאין העולה מצורפת עמה, וז"פ.

והקריבו לפני ה' וכפר עליה וטהרה ממקד דמיה זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה (יב, ז).

ג"פ דמיה במסורה. חדא הכא – וטהרה ממקד דמיה. ב, והיא גלתה את מקור דמיה (להלן ב, יח). ג, וגלתה הארץ את דמיה (ישעי' כו, כא).

ונראה לפרש בהקדם הגמ' (נדה נו, ב), אמר שמואל בדקה קרקע עולם וישבה עליה ומצאה דם עליה מהורה, שנאמר בבשרה עד שתרגיש בבשרה וכו', האי בבשרה מיבעיא ליה בבשרה ולא בשפיר ולא בהתיכה, תרתי שמע מינה. ופי' הר"ש דהתיכה היינו מקור שנעקר ממקומו ונפל בכית החצון אע"פ שרואה דם מהורה.

ומעתה, וגלתה הארץ את דמיה – היינו בדקה קרקע עולם ומצאה עליה דם. והיא גלתה את מקור דמיה – היינו מקור שנעקר ונפל לבית החיצון. וטהרה ממקור דמיה – כלומר בשני אלו אע"פ שהדם מן המקור אפ"ה מהורה.

א"ג, הך וטהרה ממקור דמיה אתי לרבות אופן שלישי שהיא מהורה אע"פ שהדם מן המקור, והוא בדם מוהר דמירי ביה קרא.

ואם לא תמצא ידה די שח ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן וטהרה (יב, ח).

לח הקלימה הכתוב אלח למקלחה, אלח להקדחה חטאת קודם לעולה (רש"י). בזבחים (צ, א, תוד"ה למקראה) פירש הר"ח כהן, דצריך להקדיש תחילה את העולה קודם החטאת, אבל להקריב הטאת קודמת.

אולם ברמב"ם פ"ט תמידין הל' ו' כתב, הטאת קודמת לעולה אפי' הטאת העוף קודמת לעולת בהמה, שנא' (ויקרא ה, ח) את אשר לחטאת ראשונה, בנין אב לכל הטאת שהיא קודמת לעולה. וכן בשעת הפרשה מפריש החטאת תחילה ואח"כ העולה עכ"ל. ומבואר, דאף להקדשה החטאת קודמת ולדא כהר"ח כהן. ובמל"מ שם כתב דהרמב"ם פירש 'למקראה' כרש"י ע"ש.

ובתורה תמימה כתב לפרש 'למקראה' ע"פ משארז"ל במגילה (לא, ב), אמר הקב"ה כבר תיקנתי סדר קרבנות בזמן שהם קורין בהם לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבום. וזהו הכונה למקראה, לרמוז דבזמן שאין בהמ"ק קיים צריך לקרות פר' עולה קודם לפר' הטאת (וע"ש טעם הדבר), ויישב בזה קושיית המג"א סי' א' על המנהג לקרות פר' העולה קודם פר' החטאת ע"ש.

ובאמת דנראה לפרש בזה תפילת ראש חדש, מוזב חדש בציון תכין ועולת ר"ח נעלה עליו ושעירי עיזים – היינו שעיר ר"ח – נעשה ברצון, הרי שמקדימים במקרא עולה לחטאת.

ואם לא תמצא ידה די שח ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן וטהרה (יב, ח).

לח הקלימה הכתוב אלח למקלחה אלח להקדחה חטאת קודם לעולה (רש"י). עיו"ל דהא דהקדים ביולדת הטאת לעולה כי החטאת קבועה של עוף ואילו העולה תלויה בהישג יד וא"כ אין העולה קשורה עם החטאת משא"כ תמוד הוי"ן חד ומש"כ הא"ע לעיל (ה, ז) דהעולה כנגד האימורים והחטאת כמשפט.

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים (יג, ב).

בכלי יקר כתב, נראה לי לפרש לשון מצורע שהיא מלה מורכבת, מוציא רע (א.ת. מקורו בעריבין טו, ב), שמגלה ומוציא לחוץ כל רעתו שבקרב, הן העיפוש הפנימי, הן אם הוא מכה רעהו בסתר בשוט לשונו ואין הכריות יודעין להשמר ממנו. על כן הקדוש ברוך הוא מפרסם על החנפים ומוציא כל רעתו לחוץ כדי שתגלה רעתו בקהל וכו', עכ"ל.

בחהמ"ע הבאה על הספק וואילה"ק דהא עולה אינה מעכבת וכדיעבד כשר אף בהקדים העולה ד"ל דאה"נ אבל בשורש גה"כ הוי כן ולכן בחטאת העוף הבאה על הספק דהוי דין מיוחד א"ל כן וצ"ע.

ויעויין בחי' הר"י הלוי (הל' מת"כ) דכתב דחטאת העוף הבאה על הספק דין מהודש הוא מגז"כ ולא דין ספק בעלמא הוא ע"ש.

ונראה לפ"ז דהא דאין נאכלת אי"ז מצד ספק נבלה אלא דינא הוא והטעם ע"פ הא"ע דאי"ל לאכול חטאת העוף אלא בשביל שבאה עמה עולה הנקטרת משא"כ

ויבואר בזה משי"כ הרמב"ם (פ"ג מביאת המקדש ה"ב), דמצורע אסור לו להיות בעיר המוקפת חומה, וילפינו מדכתיב בדרך ישב. והיינו, דמצורע צריך להיות הכל בגילוי, ראשו פרוץ – והיינו מגולה, ובגדיו פרומים, כיון שהוא מוציא הרע ומגלה הרע שבפנימיותו ודו"ק. ויפורש בזה נמי הא דאיתא בסוטה (מו, א), דלאחר שנצטרע גיהוי ונדהה, איתוספו ספסלי בביהמ"ד של אלישע. שגיהוי היה דוחה את התלמידים מפניו ע"ש.

והנה מצינו בר"ג (ברכות כה, א), שהעמיד שומר על פתח ביהמ"ד ואמר כל תלמיד שאין תוכו ככרו אל יכנס לביהמ"ד. ונראה שאף גיהוי דחה התלמידים באמתלא זו שאין תוכם ככרם, וכל הפוסל כמומו פוסל וכמ"ש בגמ' עליו (ברכות י, ב), הוא קדוש ומשרתו אינו קדוש. ולכן נענש בצרעת שהוא עונש למי שאין תוכו ככרו לפרש רעתו.

וראה הכהן אתו ביום השביעי שנית והנה כחה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן מספחת הוא וכבס בגדיו וטהר (יג, ו).

וכבס בגדיו וטהר – וואיל ונזקק להסגר נקרא טמא ולכך טבילה (קס"ו) ותמוה מאד, מה צריך לבקש טעם למה טמא, והלא שנינו (מגילה ח) אין בין מצורע מוסגר למוחלט כו'. והרי הוא טמא ממש. וע"ע בש"מ ערכין (ח, ב אות ד') וז"ל, ור"י פירש כו' דבימי הסגרו אינו טמא, דכתיב לא יסגירוהו כי טמא הוא. הא בימי הסגרו טהור הוא עכ"ל. והדברים מרפסין איגרי, דהא תנן אין בין מצורע מוסגר למוחלט כו'.

ונראה מוכח מכאן דבאמת בהרת בלא סימני טומאה לאו כלום היא, ומה שהאדם טמא הוא דין הנהגה בעלמא ומגוה"כ, ועיקר שם נגע אינו אלא בסימני טומאה. תדע, דאמרינן בכתובות (עה, ב) דבספק בהרת קדמה ספק שער לבן קדם, איכא חזקת הגוף דטהרה, אע"ג דממ"נ מוסגר מיהא הוי, דלא גרע מבהרת שאין בה שער לבן כלל. אע"כ בהרת סתם לא מיהאבא שינוי בגוף ולא פגמה חזקת הגוף, ויש להאריך בזה ואכ"מ.

וראה הכהן והנה שאת לבנה בעור והיא הפכה שער לבן ומחית בשר חי בשאת (יג, ו).

בקידושין (כה, א) תנן, עשרים וארבעה ראשי אברים שבאדם כולם אין מטמאין משום מחיה, ופרש"י מחיה שם אחד מן הנגעים כדכתיב ומחית בשר חי בשאת וכו', ותמה הרש"ש דשמות הנגעים אינן אלא ד', בהרות ותולדותה, שאת ותולדתה. ומחיה אינה אלא סימן טומאה בהן כמו שיער לבן ופשיין.

ובאמת דכן פירש"י הכא: ואף על פי שלא נאמרה מחיה אלא בשאת, אף בכל המראות ותולדותיהן הוא סימן טומאה.

והנראה, ע"פ מה שהלכו ר"ש ורבנן (נגעים פ"ד מ"ו), בהרת שבה מחיה ושער לבן והלכה המחיה ונשאר שער לבן, אם השיער הלבן מטמא. לר"ש טהור, דלא קרינן ביה קדמה בהרת לשער לבן, שהבהרת כאילו נתחדשה עכשיו ע"י הליכת המחיה, עשה"ט. ורבנן ע"כ ס"ל דמה דמחיה מצטרף לשיעור גרים אינו מפני שהוא ספק טומאה, אלא דין בפנ"ע שיש על מחיה שם בהרת, אע"פ שהוא מראה בשר ע"ש. ולפי"ז שפיר י"ל דמחיה היא נגע ודו"ק.

ואם פרוח תפרח הצרעת בעור וכסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו ועד רגליו לכל מראה עיני הכהן (יג, יב).

כ"פ במסורה פרוח תפרח, חדא הכא, פרוח תפרח הצרעת. ואידך, פרוח תפרח ותגל (ישעיהו לה, ב).

הענין כמשארז"ל (סנהדרין צו, א) אין בן דוד בא עד שתתהפך המלכות כולה למינות. מאי קרא, ואם פרוח תפרח וגו' כולו הפך לבן טהור הוא. ואמרו עוד, אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או בדור שכולו חייב.

והענין, כי הם ב' קיצים, בעיתה ואחישנה. וכמ"ש, זכו אחישנה לא זכו בעתה. זכו, וארו עם ענני שמיא. לא זכו, עני ורוכב על חמור. והענין, שבלא זכו, תהי' הגאולה בדרך הטבע.

וזהו שאמרו רז"ל (שם בסנהדרין צה, א), ואתם הרי ישראל וגו' אין לך קץ מגולה מזה. היינו שקץ זה, הוא הקץ המגולה של בעתה, שיהי' בדרך הטבע. וז"ש, שבשעה שתהיה כולו הפך לבן, אז פרוח תפרח ותגל אף גילת. (א.ה. ע"י דרשות בית ישי ס' מב הערה ט).

וראה הכהן את הנגע והנה מראהו עמק מן העור וכו' שער צהב דק וטמא אתו הכהן נתק הוא צרעת הראש או הזקן הוא (יג, ל).

הזקן. ג' במסורה. הכא, צרעת הראש או הזקן. ואידך, הזקן זקן אהרן (תהלים קלג, ב). ואידך, וגם את הזקן תספה (ישעיהו ז, ב).

והנה ארז"ל (סנהדרין צד, ב), שבשעה שצר סנהריב על ירושלים נעץ חזקיה חרב על פתח ביהמ"ד ואמר, כל מי שאין עוסק בתורה ידקר בהרב זו, בדקו וכו' ולא מצאו תינוק ותינוקת כו' שלא היו בקיאין בהלכות כו', ודרשו עליו הכתוב (ישעיהו י, כז), והובל עול מפני שמן, הובל עולו של סנהריב מפני שמנו של חזקיה.

ואמרו עוד (שם כו, א), ששבנא שמרד במלכותו של חזקיה והשלים עם סנהריב, נענש שפרחה בו צרעת. ואילו בסנהריב אמרו (שם צו, א) דכביכול גזייה קוב"ה לרישיה ודיקניה, דכתיב ביום ההוא יגלח ה' בתער השכירה בעברי נהר במלך אשר וגו' וגם את הזקן תספה ע"ש.

ונראה דנרמז כל זה במסורה, על חזקיה הוא אומר הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד (שישבו ועסקו בתורה) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן וגו', (רמז לשמנו של חזקיה שהיה דולק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ונמשל לאותו שמן שנמשח בו אהרן. והיינו כמו שפי' המצודות שם (תהלים קלג) וז"ל, ור"ל כמו שמן המשחה. עם כי היה נתון על הראש לבד, מ"מ בא השמן ממנו על מקומות מחולפים, על כי המה דבוקות זו בזו. כן אם כל בית ישראל במלכות אחת וראש אחד להם, יתחלק או השפע לכולם באמצעות המלך המקבל השפע בראשונה עכ"ל. והיינו, כי תורתו של חזקיה שהיה דורש בחד סרי רבוותא (שם כח) השפיעה על כל ישראל עד שלא היה בכל ישראל עם הארץ. ועל סנהריב (דכביכול גזייה קוב"ה לדיקניה) הוא אומר, וגם את הזקן תספה. ועל שבנא הוא אומר, צרעת הראש או הזקן.

כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא כדד ישב מחוץ למחנה מושבו (יג, מו).

בכתבי הגר"ז (ספנסיל אות עב) איתא, דהא דמצורע משתלח מעיירות המוקפות חומה, אי"ז משום טומאה, דאין שייך זה אלא למחנה ישראל ולא לעיירות המוקפות חומה. אלא הוא דין מחדש במצורע שיהא מושבו מחוץ למחנה עיי"ש.

ודבריו תמוהין, דאמרינן בכלים (פ"א מ"ז) גבי עשר קדושות, עיירות המוקפות חומה ומקודשות מכל אי"ז, משום שמשלחין מהם מצורעים, ואי נימא דלא הוי מצד הטומאה א"כ אי"ז מחמת קדושתן וצ"ע (שו"ר דו מחלוקת רש"י והרשב"א ברכות ה, ב) עיין תוס' שם, ודברי הגר"ז כהתוס'.

והבגד או השתי או הערב או כל כלי העור אשר תכבס וסר מהם הנגע וכבס שנית וטהר (יג, נח).

וכבס שנית – ל' טבילה. תגוס סל ככוסין שצפספה זו לשון לכוון ויתחווה, חוץ מזה שאינו לכוון לטבול, לכך תרגומו וילטבע, וכן כל ככוסין צגדים שהן לטבילה מתורגמין וילטבע (קס"ו).

ונראה הענין, כי לשון זכובס' הוא לשון פעל ופעול, ואילו לעיל (פסוק נו) דכתיב לשון חִבְּסָם, שהוא לשון מורכב מלשון התפעל ולשון הפעל. והיינו בנין כבד. שלשם חויב צריך פעולה, משא"כ טבילה שהיא דבר קל.

הערות בענייני הפרשה

מלוקט מפנקסי רבינו מרן רבי שלמה פישר זצוק"ל

בעניני מצורע

הוין למחנה לוייה אף בזה"ז, אבל מ"מ מעיירות המוקפות חומה אין לו למצורע להשתלח בזה"ז, ורש"י הרי כתב שהוא משתלח הוין לערי חומה. ובכריתות ה' ב' תנן, ארבעה מחוסרי כפרה הזב והזבה והיוולדת והמצורע. ופריך מאי שנא זב וזבה דמני להון בתרין משום דחלוקה מומאתן, דזב לא מטמא באונס ומטמא בראיות וזבה מטמאה באונס ולא מטמאה בראיות כבימים, מצורע ומצורעת נמי חלוקה מומאתן, דמצורע טעון פריעה ופרימה ואסור בתשה"מ ומצורעת אינה טעונה פריעה ופרימה ומותרת בתשה"מ, הלכך נימנינהו בתרין, ומשני זב וזבה עיקר מומאתן חלוקה, מצורע ומצורעת אין עיקר מומאתן חלוקה, האי והאי כגרים הוא. וצ"ב מאי נ"מ אם אין עיקר מומאתן חלוקה, סו"ס הרי דיניהם חלוקין ואמאי לא נימנינהו בתרין. אכן לפי המבואר א"ש, דכל חילוקי הדינים בין מצורע למצורעת אינן בדין הטומאה שבהן אלא בדין האבלות והניהוג, ואין זה ענין לדין תורת מחוסר כפורים שבהן שהוא דין בטומאתן.

ומעתה יש להקשות, מצורע מוסגר אמאי טעון הוא שלוח הוין לערי חומה, והלא למוסגר אין כל דין הניהוג דפריעה ופרימה ועטוף וכו', וא"כ לא היה צריך להיות לו אלא דין שלוח הוין למחנה ישראל מצד הטומאה, אבל לא מערי חומה. ועכצ"ל דהך דין ניהוג דשלוח הוין מערי חומה שיש כמצורע אינו ענין לשאר דיני הניהוג שבמצורע, דהנך כולוהו הם מצד דין אבלות וזה באמת אינו במוסגר, אבל דין השלוח מהוין לערי חומה אינו מצד אבלות, ובאמת הרי לא מצינו באבלות כלל ענין של שלוח, אלא הוא דין מוסים של הנהגת מצורע ונהוג אף במוסגר. ועכצ"ל הטעם כמ"ש בגמ' שם בדף ט"ז, מה נשתנה מצורע שאמרה תורה בדד ישב מהוין למחנה מושבו, הוא הבדיל בין איש לאשתו בין איש לרעהו לפיכך אמרה תורה בדד ישב וגו', וא"כ הוא הרי מוכרח מזה דאף עונש של מצורע מוסגר הוא בא על עוון לשון הרע, ודלא כמ"ש מהרש"א ז"ל דרך עונש של מצורע מוחלט הוא על לה"ר. ועוד, הלא בספרי למדו דבר זה דנגעים באים על לה"ר ממרים, ובמרים לא היה אלא הסגר כמ"ש בתורה תסגר שבת ימים וגו'.

ובאמת י"ל בזה קושיית הש"מ שם בערכין ט"ז אות ז' למה לי למילף מקרא דמלשני בסתר רעהו אותו אצמית שאינו מפורש כ"כ, תיפ"ל ממרים, וכמו שלמדו בספרי. אכן למש"נ א"ש, דממרים לא שמעינן אלא עונש של מצורע מוסגר, אבל מהך קרא שמעינן דיש לה"ר שאינו מתכפר אלא בעונש של מצורע מוחלט.

ולפי האמוך כך צריך לומר בישוב הקושיא מ"ט הוציא ר' יוסי בן זמרא מספר לה"ר מכלל הו' דברים שנגעים באים עליהם, דכולהו סגי להו בעונש של מצורע מוסגר, משא"כ מספר לה"ר יש ונענש אף בעונש של מצורע מוחלט.

ויתכן לומר שהכלל הוא דלה"ר גמורה עונשה במצורע מוחלט ואבק לה"ר במוסגר.

כגמ' ערכין ט"ז אמר ר' יוסי בן זמרא כל המספר לה"ר נגעים באים עליו, שנאמר מלשני בסתר רעהו אותו אצבעות, וכתוב התם לצמיתות ומתרגמינן לחלוטין, ותנן אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה. וכתב ע"ז מהרש"א ז"ל לקמן אמרינן דעל שבעה דברים נגעים באים ומייתי להו מקראי. ואפשר דהוציא מספר לה"ר מן הכלל, דו' דברים מביאים נגעים ויש בהן שאפשר שיכופר גם במצורע מוסגר, משא"כ בלשון הרע דלא יכופר רק במצורע מוחלט, ובעי במהרתו תגלחת וצפרים ודו"ק עכ"ל.

והנה במו"ק י"ד ב' איתא, מצורע מהו שינהוג צרעתו ברגל, ופירש"י שלא יבא אל תוך המחנה ולא יגלה. ותמוה מאד, דבשלמא שלא יגלה הוא מדיני הנהגת האבלות שיש במצורע, דהיינו פריעה ופרימה ועטוף ואיסורו בשאילת שלום ובתספורת ותכבוסת, וכדאיבעיא לן נמי שיהא אסור ברחיצה וסיכה ונעילת הסנדל ותשה"מ, וא"כ י"ל דברגל אינו נהוג. אבל איסורו לבא אל תוך המחנה הלא הוא מחמת מומאתו ומדין שלוח מתנות, והיאך יעלה על הדעת שלא יהא נהוג ברגל. ותירץ בכתבי הגרי"ז ז"ל, דמלבד דין שלוח מחנות שנוהג במצורע מצד דין הטומאה, הנה יש עליו חיוב מיוחד של בדד ישב מהוין למחנה מושבו שהוא חלק מדין הנהגתו, וכמ"ש הרמב"ן פ"י מהלכות טו"צ ה"ז מצות עשה שיהיה המורע המוחלט מכוסה ראשה כל ימי חלומו ועומה על שפם כאבל וכו' ואסור בשאילת שלום כל ימי חלומו כאבל וכו'. דין המצורע שיהיה לו מושב לנבדו הוין לעיר שנאמר מהוין למחנה מושבו, ודבר זה בעיירות המוקפות חומה בארץ ישראל בלבד עכ"ל. והנה מצד דין שלוח מחנות לא היה צריך להשתלח אלא מירושלים שהיא מחנה ישראל ולא מכל העיירות המוקפות חומה, אלא שזהו דין מיטוחד של מהוין למחנה מושבו. ולדין זה הוא שנתכוון רש"י במו"ק דאיבעיא לן אם הוא נהוג ברגל, דהיינו אם מותר לו ליכנס לעיירות המוקפות חומה, אבל למחנה ישראל ודאי אסור לו ליכנס אף ברגל שאיסור זה הוא מצד דין טומאתם ומדין שלוח מחנות עכ"ד הגרי"ז ז"ל.

ועיין בברכות ה' ב' גבי הא דנגעים אינן יסורים של אהבה אמרינן הן לן והא להו. ופירש"י בארץ. ישראל שערי חומה מקודשות בה ומצורע טעון שלוח הוציא להן אינן יסורים של אהבה. וכתבו ע"ז התוס', פירש רש"י לבני א"י שצריכין שלוח הוין לנ' מחנות לא הו יסורים של אהבה. ותימה, דשלוח מתנות לא היה נהוג אלא בזמן שהיוכל נהוג ובתי ערי חומה. ועיין בהו' הרשב"א שתירץ דשמא רק לענין דין בתי ערי חומה אינו נהוג אלא בזמן שהיוכל נהוג, אבל לענין שלוח מחנות נהוגין עכשו למ"ד קדשה לעתיד לבא. אכן לפמ"ש"כ הגרי"ז דהשלוח מבתי ערי חומה אינו מפני הטומאה כלל אלא הוא דין ניהוג סיים במצורע, א"כ שפיר הקשו התוס', דאע"ג דקדושת מחנות לא בטלה בזה"ז ומצורע בודאי משתלח אף בזה"ז הוין לנ' מחנות כדרך שטמא מת משתלח הוין למחנה שכינה זה